



## **گزارش نویسی حسابرسی**

**با تأکید بر آزمون جامعه حسابداران رسمی ایران**

**«ویرایش جدید منطبق بر آخرین استاندارد مصوب تا سال ۱۴۰۱»**

**(جلد دوم)**

www.ketabo.ir

**گردآوری و تألیف**

**دکتر محسن غلامرضایی**

**کاظم کاظمی**

**انتشارات ترمه**

|                      |                                                                                                                 |
|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه              | : غلامرضایی، محسن، ۱۳۵۳-                                                                                        |
| عنوان و نام پدید آور | : گزارش‌نویسی حسابرسی با تاکید بر آزمون جامعه حسابداران رسمی ایران/ گردآوری و تألیف محسن غلامرضایی، کاظم کاظمی. |
| مشخصات نشر           | : تهران: ترمه، ۱۳۹۵.                                                                                            |
| مشخصات ظاهری         | : ۲۸۴ ص: ۲۹ × ۲۲ س.م.                                                                                           |
| شابک                 | : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۹۸۶-۶                                                                                             |
| وضعیت فهرست‌نویسی    | : فیپا                                                                                                          |
| یادداشت              | : کتابنامه.                                                                                                     |
| موضوع                | : جامعه حسابداران رسمی ایران — آزمون‌ها                                                                         |
| موضوع                | : Jameah Hesabdaran Rasmi Iran — Examinations                                                                   |
| موضوع                | : حسابرسی — ایران — آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)                                                                  |
| موضوع                | : Auditing - Iran - Examinations, questions, etc (Higher)                                                       |
| موضوع                | : حسابرسی — راهنمای آموزشی (عالی)                                                                               |
| موضوع                | : Auditing -- Study and teaching (Higher)                                                                       |
| شناسه افزوده         | : کاظمی، کاظم، ۱۳۶۷-                                                                                            |
| رده‌بندی کنگره       | : ۱۳۹۵ غ ۸۱۴ الف/۵۶۱۵ HF                                                                                        |
| رده‌بندی دیویی       | : ۶۵۷/۴۵۰۹۵۵                                                                                                    |
| شماره کتابشناسی ملی  | : ۴۳۳۷۰۱۵                                                                                                       |



انتشارات ترمه

- ♦ نام کتاب: ..... گزارش‌نویسی حسابرسی با تاکید بر آزمون جامعه حسابداران رسمی ایران (جلد دوم)
- ♦ گردآوری و تألیف: ..... دکتر محسن غلامرضایی، کاظم کاظمی
- ♦ صفحه‌آرایی: ..... انتشارات ترمه
- ♦ طراح جلد: ..... انتشارات ترمه
- ♦ نوبت چاپ: ..... اول ۱۴۰۱
- ♦ ناشر: ..... انتشارات ترمه
- ♦ تیراژ: ..... ۱۰۰۰ نسخه
- ♦ چاپ و صحافی: ..... گیلان مهر
- ♦ قیمت: ..... ۱۳۰,۰۰۰ تومان
- ♦ شابک: ..... ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۹۸۶-۶

آدرس دفتر نشر و فروش انتشارات ترمه و مرکز فروش شهرستان‌ها: تهران - خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۸۶، طبقه همکف

تلفن: ۶۶۴۹۶۳۰۱ - ۶۶۴۱۷۳۴۶

فاکس: ۶۶۴۹۶۶۲۸

برای اطلاع از نحوه خرید اینترنتی انتشارات ترمه به وبسایت ما به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

termeh-pub@yahoo.com

www.termehbook.com

بیا باید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

دوست عزیز، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مؤلف، مترجم و ناشر آن است. تکثیر و فروش آن به هر شکلی بدون اجازه از پدیدآورنده کاری غیراخلاقی، غیرقانونی و غیرشرعی است. نتیجه این عمل نادرست موجب رواج بی‌اعتمادی در جامعه و بروز بی‌آمدهای ناگوار در زندگی و محیطی ناسالم برای خود و فرزندانمان می‌گردد.

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء، به هر صورت

[چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی] بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

## پیشگفتار

درس حسابرسی یکی از مواد مهم در آزمون جامعه حسابداران رسمی و کنکور کارشناسی ارشد رشته حسابداری است. با توجه به عدم وجود یک منبع جامع درسی و تستی که استانداردهای حسابرسی را به طور مناسب پوشش دهد، متقاضیان آزمون درس حسابرسی همواره به دنبال منابع و مطالب از کتب مختلف بوده‌اند تا از این طریق موفقیت آنان در آزمون جامعه حسابداران رسمی، رتبه‌بندی کارکنان مؤسسات حسابرسی و کنکور کارشناسی ارشد تضمین شود. کتابی که پیش‌روی شماست در دو جلد حاصل تجربیات ارزشمند مؤلفان در تدریس درس حسابرسی در مجامع حرفه‌ای مختلف از قبیل: جامعه حسابداران رسمی، انجمن حسابداران خبره، سازمان حسابرسی و... است و با ارایه نکات استانداردهای حسابرسی به همراه ارایه نکات کلیدی حسابرسی ادعاهای مدیریت، تست‌های مرتبط با استانداردهای حسابرسی، تشریح دستورالعمل گزارش‌نویسی، آموزش گزارش‌نویسی و ارایه نمونه آزمون‌های حسابرسی در دو جلد کتاب، منبع بی‌کم و کاستی است که به راحتی توان پاسخ به نیازهای متقاضیان شرکت در آزمون جامعه حسابداران رسمی، رتبه‌بندی کارکنان مؤسسات حسابرسی و کنکور کارشناسی ارشد رشته حسابداری را داراست. توالی کتاب به گونه‌ای است که سیر تکامل تدریجی یک منبع جامع حسابرسی را فراهم می‌کند. ترتیب مطالب ارایه شده در کتاب به شرح زیر است:

بخش اول: خلاصه نکات استانداردهای حسابرسی

بخش دوم: تست استانداردهای حسابرسی

بخش سوم: تشریح نکات دستورالعمل گزارش‌نویسی

بخش چهارم: گزارش‌نویسی در حسابرسی

بخش پنجم: آزمون‌های نمونه حسابرسی

بخش ششم: راهنمای کاربردی آموزش استانداردهای حسابرسی

بخش هفتم: نمونه‌هایی از گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی

در بخش اول، خلاصه‌ای از نکات عمده استانداردهای حسابرسی، به تفکیک از استانداردها، ارایه گردیده است. همچنین با توجه به اهمیت و تعداد قابل توجه سؤال‌های مطرح شده در آزمون جامعه حسابداران رسمی در ارتباط با حسابرسی ادعاهای مدیریت، مفاهیم و نکات کلیدی حسابرسی ادعاهای مدیریت در انتهای بخش اول ارایه گردیده است. در بخش دوم، در خصوص هر یک از استانداردها، تست‌های طبقه‌بندی شده به همراه پاسخ‌نامه کلیدی ارایه شده است. همچنین سؤالات تشریحی مطرح شده در سنوات اخیر آزمون جامعه حسابداران رسمی در انتهای هر مجموعه تست قرار داده شده است.

در بخش سوم، شرحی از دستورالعمل «تهیه و ارایه گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی» همراه با نکات مورد نیاز و تست‌های نمونه ارایه گردیده است.

در بخش چهارم، ابتدا نکات گزارش‌های مطرح شده در آزمون جامعه حسابداران رسمی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و فراوانی هر یک به تفکیک موضوع مشخص گردیده است و در گام بعد، نحوه نگارش صحیح نواقص مشاهده شده، با ذکر مثال تشریح شده است. همچنین از چاپ هشتم به بعد، نمونه‌های گزارش‌نویسی پرتکرار در آزمون جامعه حسابداران رسمی جهت آشنایی بیش‌تر دانش‌پذیران با نحوه نگارش گزارش حسابرسی قرار داده شده است.

در بخش پنجم، سؤالات طبقه‌بندی شده تستی و تشریحی مربوط به آمادگی آزمون رتبه‌بندی کارکنان مؤسسات حسابرسی شامل رده‌های: حسابرس به حسابرس ارشد، حسابرس ارشد به سرپرست و سرپرست به سرپرست ارشد و همچنین چهار نمونه آزمون جامع تستی مشابه با آزمون جامعه حسابداران رسمی به همراه پاسخ‌نامه آنان قرار داده شده است.

## فهرست

### بخش اول. خلاصه نکات استانداردهای حسابداری

|           |                                                                                                                                              |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۳.....    | نکات استاندارد ۷۰۰ (گزارشگری نسبت به صورت‌های مالی).                                                                                         |
| ۷.....    | نکات استاندارد ۷۰۵ (اظهارنظرهای تعدیل شده در گزارش حسابرس مستقل).                                                                            |
| ۱۳.....   | نکات استاندارد ۷۰۶ (بندهای تأکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی).                                                                          |
| ۱۷.....   | نکات استاندارد ۷۱۰ (اطلاعات مقایسه‌ای) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۱.                                                            |
| ۷۲۰.....  | نکات استاندارد ۷۲۰ (سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورت‌های مالی حسابرسی شده).                                                         |
| ۸۰۰.....  | نکات استاندارد ۸۰۰ (ملاحظات خاص در حسابرسی صورت‌های مالی تهیه شده براساس چارچوب‌های با مقاصد خاص) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۲. |
| ۲۳.....   | نکات استاندارد ۸۰۵ (ملاحظات خاص در حسابرسی یک صورت مالی یا اجزای یک صورت مالی).                                                              |
| ۲۶.....   | - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۳.                                                                                                   |
| ۳۰.....   | نکات استاندارد ۲۴۰۰ (بررسی اجمالی) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۴.                                                                |
| ۲۴۱۰..... | نکات استاندارد ۲۴۱۰ (بررسی اجمالی اطلاعات مالی میان دوره‌ای توسط حسابرس مستقل واحد تجاری) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۵.         |
| ۳۴.....   | نکات استاندارد ۳۴۰۰ (رسیدگی به اطلاعات مالی آتی) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۶.                                                  |
| ۴۱.....   | نکات استاندارد ۴۴۰۰ (اجرای روش‌های توافقی رسیدگی به اطلاعات مالی) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۷.                                 |
| ۴۵.....   | نکات استاندارد ۴۴۱۰ (تنظیم اطلاعات مالی) - مطالعه به همراه راهنمای کاربردی شماره ۸.                                                          |

### بخش دوم. تست استانداردهای حسابداری

|          |                                                                                                   |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۵۹.....  | تست استاندارد ۷۰۰ (گزارشگری نسبت به صورت‌های مالی).                                               |
| ۶۴.....  | تست استاندارد ۷۰۵ (اظهارنظرهای تعدیل شده در گزارش حسابرس مستقل).                                  |
| ۶۹.....  | تست استاندارد ۷۰۶ (بندهای تأکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی).                                |
| ۷۳.....  | تست استاندارد ۷۱۰ (اطلاعات مقایسه‌ای).                                                            |
| ۷۸.....  | تست استاندارد ۷۲۰ (سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورت‌های مالی حسابرسی شده).               |
| ۸۱.....  | تست استاندارد ۸۰۰ (ملاحظات خاص در حسابرسی صورت‌های مالی تهیه شده براساس چارچوب‌های با مقاصد خاص). |
| ۸۳.....  | تست استاندارد ۸۰۵ (ملاحظات خاص در حسابرسی یک صورت مالی یا اجزای یک صورت مالی).                    |
| ۸۵.....  | تست استاندارد ۲۴۰۰ (بررسی اجمالی صورت‌های مالی).                                                  |
| ۸۹.....  | تست استاندارد ۲۴۱۰ (بررسی اجمالی اطلاعات مالی میان دوره‌ای توسط حسابرس مستقل واحد تجاری).         |
| ۹۵.....  | تست استاندارد ۳۴۰۰ (رسیدگی به اطلاعات مالی آتی).                                                  |
| ۹۸.....  | تست استاندارد ۴۴۰۰ (اجرای روش‌های توافقی رسیدگی به اطلاعات مالی).                                 |
| ۱۰۱..... | تست استاندارد ۴۴۱۰ (تنظیم اطلاعات مالی).                                                          |

### بخش سوم. تشریح نکات دستورالعمل گزارش نویسی

|          |                         |
|----------|-------------------------|
| ۱۱۰..... | ۱- عنوان و مخاطب گزارش. |
|----------|-------------------------|

|     |                                                                                          |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۱۰ | ۲- گزارش نسبت به صورت‌های مالی                                                           |
| ۱۱۷ | ۳- گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی                                           |
| ۱۲۱ | ۴- تاریخ گزارش                                                                           |
| ۱۲۱ | ۵- امضای گزارش                                                                           |
| ۱۲۲ | ۶- نشانی حسابرس                                                                          |
| ۱۲۲ | ۷- سایر مطالب                                                                            |
| ۱۲۲ | ۸- موارد خاص                                                                             |
| ۱۲۵ | ۹- گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی نسبت به صورت‌های مالی تلفیقی گروه و واحد تجاری اصلی |

### بخش چهارم. گزارش نویسی حسابرسی

|     |                                                                                                                      |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱۳۵ | ۱) عدم دریافت تأییدیه/ مشاهده مغایرت در تأییدیه‌های دریافتی                                                          |
| ۱۳۷ | ۲) عدم امکان تعیین رقم مطالبات/ ورشکستگی بدهکاران                                                                    |
| ۱۳۸ | ۳) منظور نمودن اشتباه چک مدت‌دار به حساب پیش‌دریافت/ اسناد دریافتی تجاری به سایر اسناد دریافتی                       |
| ۱۳۸ | ۴) نکات مربوط به سرمایه‌گذاری‌ها                                                                                     |
| ۱۴۳ | ۵) نکات مربوط به موجودی مواد و کالا                                                                                  |
| ۱۴۶ | ۶) نکات مربوط به مخارج تحقیق و توسعه                                                                                 |
| ۱۴۸ | ۷) نکات مربوط به دارایی‌ها                                                                                           |
| ۱۵۱ | ۸) نکات مربوط به بدهی‌ها                                                                                             |
| ۱۵۴ | ۹) نکات مربوط به مالیات                                                                                              |
| ۱۵۵ | ۱۰) نکات مربوط به افزایش سرمایه                                                                                      |
| ۱۵۶ | ۱۱) نکات مربوط به عدم افشای مناسب (با تأکید بر دعوای حقوقی)                                                          |
| ۱۵۹ | ۱۲) نکات مربوط به صورت جریان وجوه نقد                                                                                |
| ۱۶۱ | ۱۳) نکات مربوط به معاملات ماده ۱۲۹ قانون تجارت                                                                       |
| ۱۶۵ | ۱۴) گزارش فعالیت هیأت مدیره/ تأییدیه مدیران                                                                          |
| ۱۶۸ | ۱۵) مفاد قانون تجارت مرتبط با فعالیت هیأت مدیره (تجاوز پاداش هیأت مدیره، عدم حضور، عدم پرداخت سود سهام در موعد مقرر) |
| ۱۷۱ | ۱۶) سایر اطلاعات همراه صورت‌های مالی                                                                                 |
| ۱۷۳ | ۱۷) نکات مربوط به تداوم فعالیت                                                                                       |
| ۱۷۶ | ۱۸) انجام حسابرسی سال قبل توسط مؤسسه حسابرسی دیگر                                                                    |
| ۱۷۷ | ۱۹) نکات مربوط به قانون مبارزه با پولشویی                                                                            |
| ۱۷۹ | ۲۰) نکات مربوط به تسعیر ارز                                                                                          |

### بخش پنجم. آزمون‌های نمونه

|     |                                            |
|-----|--------------------------------------------|
| ۱۹۳ | آزمون نمونه مقطع حسابرس به حسابرس ارشد     |
| ۱۹۸ | آزمون نمونه مقطع حسابرس ارشد به سرپرست     |
| ۲۰۴ | آزمون نمونه مقطع سرپرست به سرپرست ارشد     |
| ۲۱۲ | کلید سوالات تستی آزمون مقاطع مختلف حسابرسی |
| ۲۱۳ | آزمون جامع تستی اول                        |